

An architectural rendering of a town square in Bohdalov. The scene features a large, leafy tree on the left, a statue of a couple in the foreground, and a modern building with large windows in the background. Several cars are parked or driving in the square. The foreground is filled with lush green plants and purple flowers.

architektonicko - krajinářská studie

historického centra městyse Bohdalov

Ateliér Za Mák • • • •

ZADAVATEL

Městys Bohdalov
Bohdalov 250
592 13 Bohdalov

Kontaktní osoba:
Ing. Arnošt Juda
starosta
tel. 566 677 137
e-mail: starosta@bohdalov.cz

ZPRACOVATEL

Atelier Za Mák s.r.o.
Sedlo 13
378 33 Čiměř

Zodpovědná osoba:
Ing. Michaela Zudová (ČKA 04 990)
tel. 777 961 917
e-mail: atelierzamak@gmail.cz

Ing. Jan Makovička
Ing. Dina Zíková
Ing. Anastázie Zemanová
Ing. Tomáš Oubrecht - dopravní řešení

OBSAH

participace	9
stávající stav	13
návrh	27
zelenomodrá infrastruktura	39
dopravní a technická infrastruktura	45

První setkání

Dne 17.5. 2023 se konalo 1. participační setkání s občany. Participace byla pojata jako veřejnosti otevřená pracovní schůzka, kde jsme s účastníky – občany městyse vedli diskuzi nad budoucím směřováním a podobě centra Bohdalova. Diskuze byla rozdělena na tři okruhy – pozitivní prvky, negativní prvky a náměty. Po schůzce osobní byla ještě cca 14 dní otevřená možnost zaslat svoje náměty a příspěvky elektronicky. Výsledkem participace bylo vytvoření žebříčku negativ, pozitiv a námětů. Výsledky byly pečlivě vyhodnoceny jakožto podklad pro navazující návrh.

Pozitiva

Jakožto pozitivní příklad byl dáována dobrá dopravní obslužnost a koncentrace občanské vybavenosti v centru městyse. Který i přes to neztrácí svého genia loci. Pozitivně byla hodnocena absence tranzitní dopravy přes centrum a určitá volnost, která je v Bohdalově řidičům dáována.

Negativa

Jako největší negativum, je překvapivě vnímána opět doprava. Kritika padala především na nekoordinovanost a chaos v dopravě, absence dopravního značení. Chybí také vymezení funkcí a priorit. V centru městyse není klidová zóna, kultivované místo pro kulturu nebo trhovce.

Náměty

Tato část víceméně reaguje na „negativa“, která se snaží řešit. Dominantě nejčastějším podnětem tedy bylo řešení dopravy. Přičemž se obyvatelé rozdělili na dva tábory, kdy jeden prosazoval zachování dopravy a parkování v současných intencích a druhý upřednostňoval eliminaci parkování na úkor vytvoření prostoru pro lidi. Dalšími náměty bylo vylepšení mobiliáře včetně cyklostojanů, informací pro turisty, umístění uměleckých děl, atd. Častým námětem byla také kultivace prostoru kolem kostela, který ovšem není součástí řešeného území a otevření kostelní zahrady do náměstí.

Vyhodnocení pro návrh

Odpovědi obyvatel se do velké míry shodují i s našimi analýzami a představami o budoucí podobě náměstí. Podstatným námětem pro návrhovou část je zlepšení dopravní situace prostřednictvím smysluplných opatření, která příliš nenaruší stávající symbiózu řidičů a chodců např. různými regulacemi a bariérami. Ukazuje se, že právě absence dopravních regulativů, které v Bohdalově dosud nezavedli může být klíčem k budoucímu sdílenému prostoru. Výzvou je vytvoření dosud neexistujícího velkorysého veřejného prostranství, které v Bohdalově chybí a je také důvodem, proč lidé nemají důvod trávit v centru jakýkoli další čas, kromě parkování a nákupů.

Představení návrhu

Dne 15.11.2023 se konala 2. část participace, kde byl představen návrh ve stupni rozpracovanosti. Dotazy a podněty byly v následné diskuzi projednány a vypořádány. Pro ty kdo se nemohli zúčastnit byl návrh vyvěšen na obecním webu a cca týden byly přijímány náměty do diskuze, které byly následně veřejně vypořádány.

KONCENTRACE OBČANSKÉ VYBAVENOSTI

– obchod, hospoda, kostel, fara
Dobrá dopravní obslužnost, průjezdnost, dobré parkování
Nevede zde rušná silnice
Historické bohatství a **GENIUS LOCI** - krásně posazený kostel se silnou vizuální vazbou a struktura domů - špalíček
Alej a propojené plochy zeleně, vzrostlá zeleň přinášející stín

CHAOS A NEKOORDINOVANOST DOPRAVY

- auta stojící v úzkých místech, nedostatečné značení, nebezpečný výjezd na hlavní silnici u zrcadla, chodníky ve špatném stavu a s bariérami
Městečko je pouze parkoviště vs. chybí parkování pro rezidenty
Absence klidové zóny a mobiliáře, jeho nevhodné umístění a podoba, chybí informace pro turisty
Není kultivované místo pro trhovce a kulturní akce (přesouvají se za hasičárnu)
Málo zeleně, chybí nízká zeleň, zastínění kostela zelení v okolním parčíku – není v řešeném území
Neutěšený prostor kolem bývalé kašny a kolem sochy sv. Jana Nepomuckého
Nejsou vymezené funkce a priority

“NENÍ DŮVOD TAM BÝT”

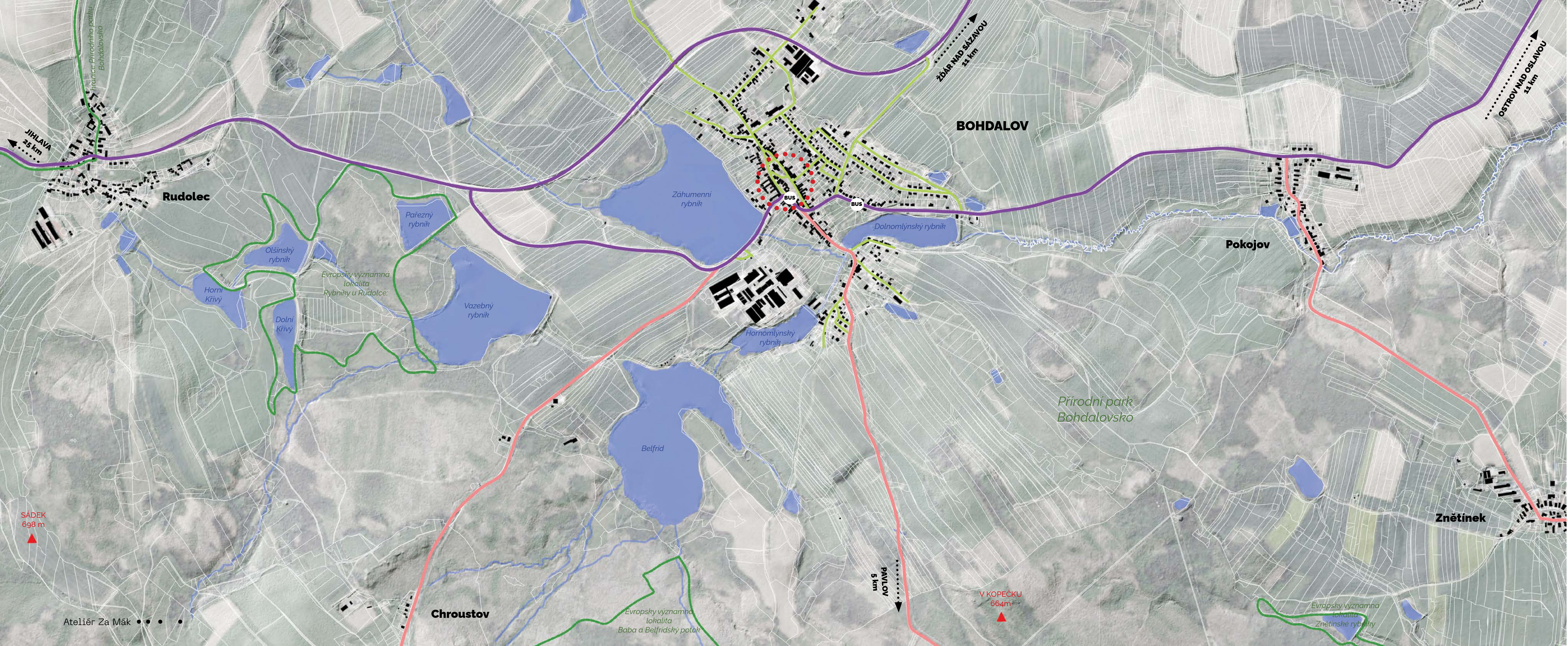
VYTVOŘIT MÍSTO PRO SETKÁVÁNÍ A KLIDOVOU ZÓNU

Zdůraznění prostoru kolem sochy sv. Jana Nepomuckého a úprava okolí kašny
Zkulturnit prostor před apatykou
Vymístit parkování z prostředka městečka např. podélně
Vyjasnit vjezdy do domů za aleji
JASNĚJŠÍ PRAVIDLA DOPRAVY A PARKOVÁNÍ
Jednosměrný provoz k zrcadlu
Cyklo vstřícnější a dimenzované na širší kola (stojany na kola u hospody, obchodu, kostela)
Dobře umístěný a demontovatelný mobiliář
Odstranění popelnic od křižovatky před kostelem
Vstřícnější turistům- QR kódy, smart technologie, přiblížení historie Bohdalova
Umělecký prvek
Zachovat místo pro poutě a trhy vs. vymístití poutě

„Libilo by se mi, kdyby posezení samo vybízelo k tomu strávit na městečku příjemnou chvíli“

stávající stav • • • • •

Krajinné souvislosti

Tato oblast v nadmořské výšce cca 570 m.n.m. je charakteristická drsným podnebím s krátkým létem a dlouhou zimou. Přesto je to místo se silným geniem loci a významnou historií. Kostel sv. Vavřínce je dominantní stavbou, viditelnou z víc než kilometrové vzdálenosti. Stejně jako je kostel významnou architektonickou dominantou, jsou významné i dominanty přírodní. Pro Bohdalov je typická rybníční krajina přecházející na sever do CHKO Žďárské Vrchy a na jih do krajiny Arnoleckých hor. Od roku 2001 je oblast Bohdalovska chráněná pro svůj neopakovatelný krajinný ráz, za který je považována zejména přírodní, kulturní a historická hodnota.

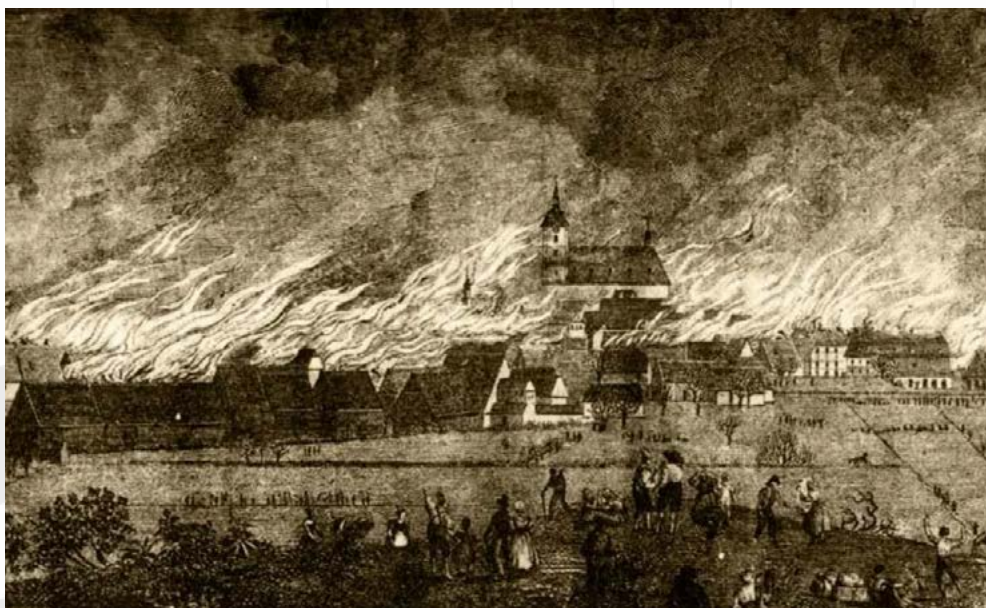
Širší vztahy

Městys Bohdalov má 1200 obyvatel a zahrnuje také obec Choustov. Leží 11 km od okresního města Žďár nad Sázavou, se kterým má pravidelné autobusové spojení stejně jako s Měřínem, Polnou a krajským městem Jihlavou. V obci se nachází základní a mateřská škola, zdravotní středisko, nákupní středisko a dvě hospody. Z podnikatelských subjektů pak zemědělské družstvo, které je největším zaměstnavatelem v obci.

Legenda

- silnice II. třídy
- silnice III. třídy
- místní komunikace
- autobusové zastávky
- řešená lokalita

situace širších vztahů
1 : 10 000

Požár Bohdalova 1872 na dobové grafice. Dominantní vyobrazení kostela je pro veduty Bohdalova typické.

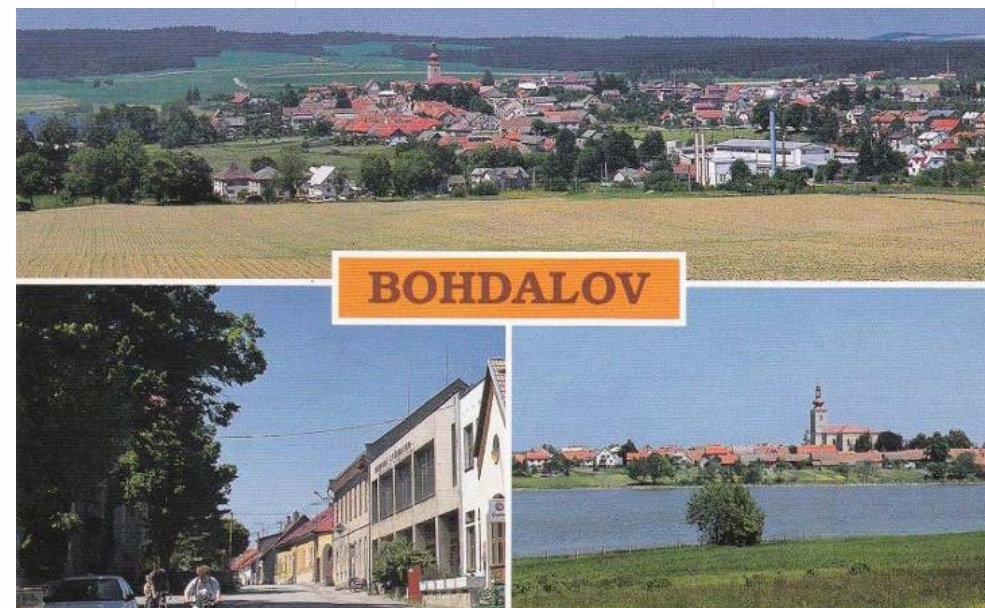
Náměstí na začátku 20. století. Kolem kostela již vznikla opěrná zeď. V pravém dolním rohu je nádrž na vodu, ze které se vyvinula dnešní chátrající kašna.

Dožínková slavnost 1936. Za průvodem je vidět část Masarykovy lipové aleje, která byla poté vykácena, aby nestínila domům.

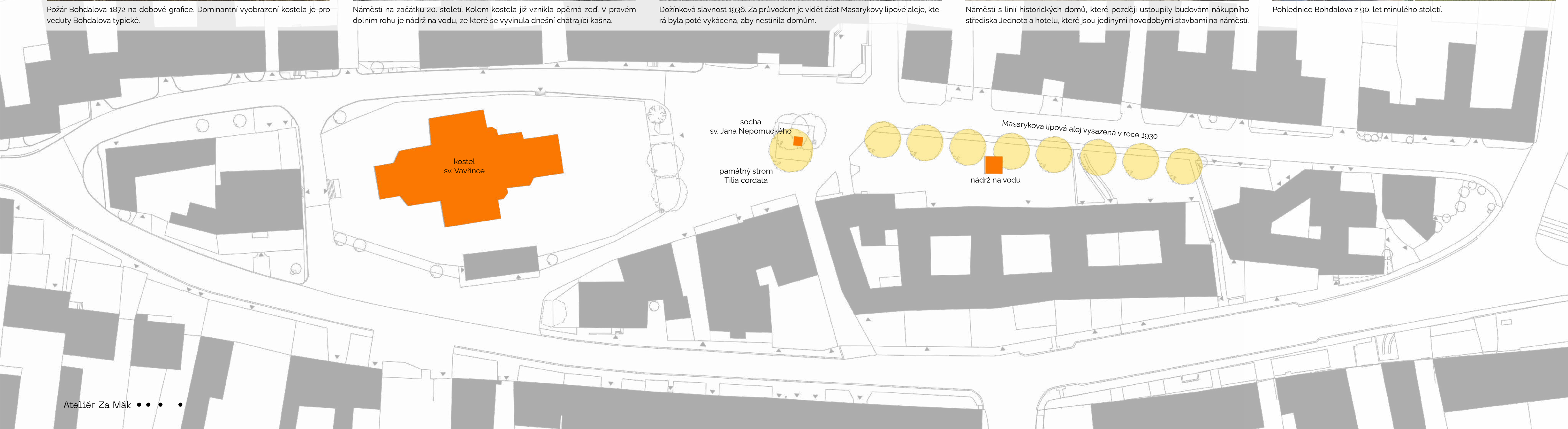
Náměstí s linií historických domů, které později ustoupily budovám nákupního střediska Jednota a hotelu, které jsou jedinými novodobými stavbami na náměstí.

Pohlednice Bohdalova z 90. let minulého století.

Letecký snímek centra Bohdalova z roku 1950

Bohdalov byl založen asi v 1. polovině 13. století zemědělskými osadníky.

Nejdůležitější památkou, se kterou je úzce spjata i řešení centra obce je kostel sv. Vavřince. Původně středověký kostel ze 14. století si do dnešní doby nese výraznou barokní podobu danou působením italského hraběcího rodu Collaltů. Jeho věž viditelná z daleka je nedílnou součástí panoramatu Bohdalova.

V roce 1930 při mimořádné oslavě u příležitosti 80. narozenin T. G. Masaryka byla vysázena po obou stranách náměstí Masarykova lipová alej. V pozdějších letech byla řada v blízkosti domů vykácena. Nicméně zůstalo středověké stromořadí, které je zde dodnes.

Dominantou horní části náměstí je barokní pískovcová socha svatého Jana Nepomuckého obklopená původně čtyřmi lipami. Dnes jsou pouze tři z nich; jedna je chráněným památným stromem.

historické souvislosti

1 : 500

Náměstí musí být přístupné pro velkou techniku.

Ve všední dny plocha náměstí slouží především jako parkoviště

Neexistující organizace parkování způsobuje rozmanité dopravní situace.

Dopravní napojení
Centrem Bohdalova neprochází tranzitní doprava. Ta je lokalizována na bohdalovský obchvat nebo na silnici II. třídy procházející obcí. Výjezdy z řešeného území jsou problematické především při napojení na hlavní silnici u zrcadla a u apatyky. Samotný provoz v centru není nijak regulovaný - vodorovným a ni svislým dopravním značením.

Parkování
Parkování není regulované a téměř celé náměstí slouží v exponovaných hodinách např. odpoledních nákupů jako parkovací plocha. Oproti tomu velká odstavná plocha pod apatykou se využívá minimálně. Počet stávajících parkovacích míst je určen odhadem. Krátkodobé parkování je nezbytností. Problematické je především dlouhodobé parkování.

Zásobování
Každodenní zásobování nákupního střediska a hospody probíhá nákladními vozidly jejichž průjezd je nutné zachovat. Mimořádnou situaci co se týká zásobování je bohdalovská pouť, kdy je nutné na náměstí dostat poutové atrakce např. autodrom dopravované nákladními vozidly.

Pěši
Pohyb pěších v centru obce je organický. V řešeném území není žádný přechod pro chodce a jediný chodník podél lipové aleje není podle místních vůbec využíván. Dochází zde ke vzácné symbióze pěších a motoristů. Problematické se jeví, že postupně vešterý pěší prostor obsadila auta a chodci se stávají obtížnou menšinou, stejně jako cyklisté.

- Legenda**
- trasy automobilů - silnice II. třídy
 - trasy automobilů - silnice III. třídy
 - trasy automobilů - místní komunikace
 - trasy pěšího provozu
 - BUS** autobusové zastávky

provozní vztahy
1 : 500

Bariéra v podobě schodiště uprostřed chodníku.

Šedá zámková dlažba na chodnicích.....

...je doplněná červenou zámkovou dlažbou ve vjezdech domů.

Větší betonová dlažba

Žulová kostka směrem ke kostelu a asfaltové úpravy.

Opakované opravy asfaltového povrchu.

Dlažby

Materiály použité v centru Bohdalova jsou značně různorodé. Chodníky a prostory mimo vozovku jsou ve většině případů skládané z betonové dlažby, která má až osm různých barevných a tvarových podob.

Asfalt

Zpevněná plocha náměstí je z původního asfaltu, který je na mnoha místech opravován. Nové povrchy má ulička kolem fary. Nicméně snaha o zajímavé barevné řešení červenou zámkovou dlažbou působí ve venkovském prostředí zvláštně. Výhodou obrovských zpevněných ploch je jejich multifunkčnost.

Mobiliář

Stávající mobiliář sestává z několika laviček umístěných před vstupem do kostelní zahrady a naproti u velké travnaté plochy. Jejich umístění je dané zvykem. Za desetiletí došlo ke změně funkce náměstí a mobiliář je dnes prakticky v parkovišti, a proto není příliš využíván. Fukční cyklostojany jsou u hospody a u obchodu.

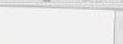
Okolí sochy

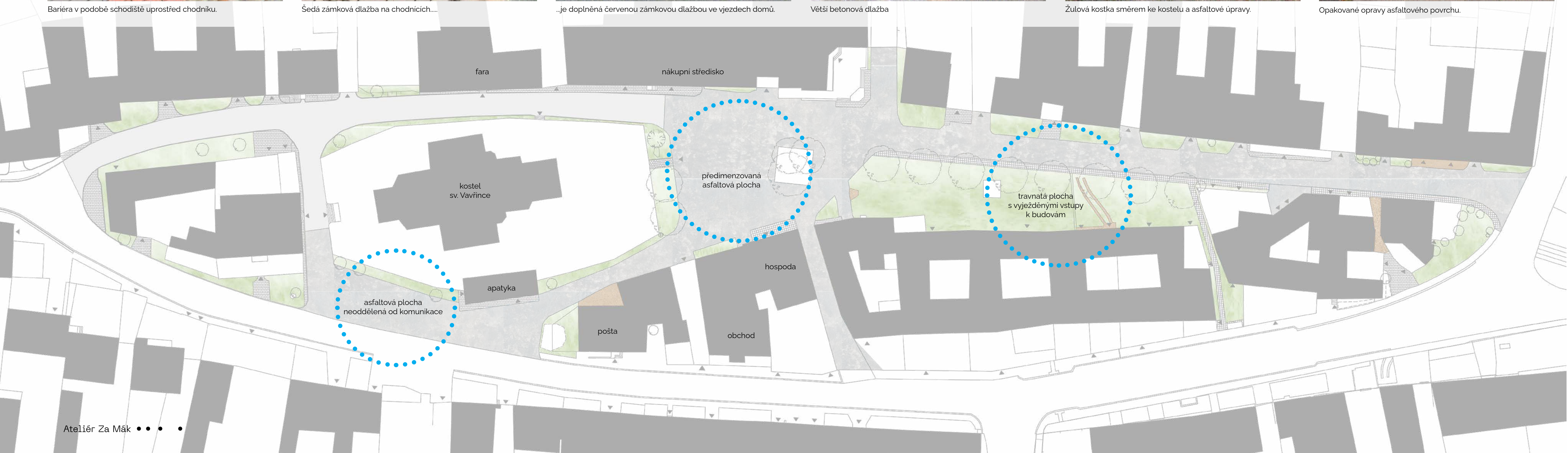
Původně vymezené ozdobným plůtkem a výsadbami. Socha sv. Jana Nepomuckého odvezena k restaurování. V současné podobě prostor působí jako velký betonový květináč.

Výšlapy

Vznikají především na místech, kde parkují vozidla v travníku a u zadních vjezdů k domům za alejí.

Legenda

- starý asfalt
- nový asfalt
- travníky
- výšlapy

Zeleň tvoří výraznou kostru bohdalovského náměstí.

Nevhodné stanovištní podmínky lip uprostřed asfaltové plochy.

Zdravotní stav památné lipy je zhoršený.

Betonové nádoby na zeleň

Původní kašna slouží jako nádoba pro výsadby jehlíčanů.

Detail vyzdžené dutiny.

Přírodní podmínky

Přírodní podmínky jsou spolu s vyhodnocením stávajícího stavu zeleně nejdůležitějším předpokladem pro kvalitní krajinářský návrh.

Řešená lokalita náleží do 4. bukového vegetačního stupně. Potenciální přirozenou vegetací jsou bikové bučiny. Jedná se o smíšené lesy s převládajícím bukem lesním a příměsí dalších listnáčů (*Acer pseudoplatanus*, *Betula pendula*, *Tilia cordata*) nebo jehlíčanů (*Abies alba*, *Pinus sylvestris* a *Picea abies*). Často se vyskytují na svazích s chudými půdami na obtížně zvětrávaných kyselých horninách. Vyjimečně nejsou z důvodu vysokého podmačení ani tzv. podmačené smrčiny s dominantním *Picea abies*. Během 20. století došlo k poměrně rychlé a velkoplošné změně využití krajiny (sčelení polí, výsadba smrkových monokultur, intenzivní chov ryb), která trvá dodnes.

Stávající vegetace

Stávající vegetace je značně různorodá. Z původních velkých alejí zbyla jedna řada Masarykovy aleje a dvě lipy vlevo od vstupu do kostelní zahrady. Zachovávána je také centrální skupina lip kolem sochy sv. Jana Nepomuckého, které trpí nevhodnými stanovištními podmínkami a zásahy provedenými v minulosti (např. vyzdžení). I přesto všechny tyto stromy vhodně doplňují charakter venkovského náměstí.

Centrum obce bylo postupně doplňováno stálezelenými dřevinami typicky *Thuja occidentalis*, *Chamaecyparis lawsoniana*, *Juniperus pfitzeriana*, které jsou vysazeny bez jasné koncepce a často vytvářejí husté nepřehledné skupiny. Vysazen byl také vánoční strom, jehož umístění je diskutabilní.

Dřeviny byly rozděleny do několika skupin podle jejich vhodnosti pro budoucí využití.

Legenda

- dřeviny k ponechání
- dřeviny taxonomicky a kompozičně nevhodné
- dřeviny neperspektivní ze zdravotních důvodů

zeleň
1 : 500

hrubopis 29/12/2023

23

Nevhodné podmínky pro lidi

Nevhodné podmínky pro stromy

Dominantní automobilová doprava v klidu

Problémy bohdalovského centra je možné shrnout v několika základních bodech, které byly naznačeny na participativní schůzce s obyvateli a následné analýzy je potvrdily.

Všeobecná nekoordinovanost dopravy dělá z centra Bohdalova nepříjemné místo.

Místa vyhrazená pro nemotoristy jsou ve špatném stavu a na nelogických místech, kde nikdo nechce sedět.

Kulturní a historické dominanty jsou odsunuty do pozadí. Socha sv. Jana Nepomuckého na ubohém ostrůvku v parkovišti, kostel zastíněný clonou stálezelených dřevin, zarostlá kašna uprostřed nevyužitelného trávníku.

Pocitově málo zeleně je dáno obrovskými plochami asfaltu, které jsou v nepoměru např. ke skupině stromů se sochou.

Největší koncentrace problémů je v těchto lokalitách:

A - plocha u apatyky slouží částečně jako parkoviště. Není stavebně oddělená od hlavní silnice a orientace řidičů je zde spíše intuitivní, což vede ke kolizním situacím.

B - prostor mezi vstupem ke kostelu a sochou slouží jako parkoviště/komunikace bez jasných pravidel. Nacházejí se zde nedůstojně umístěné lavičky a neadekvátní prostor s památným stromem a památkově chráněnou sochou sv. Jana Nepomuckého. Bezbariérový vstup ke kostelu je pro vozíčkáře obtížně překonatelný.

C - travnatá plocha je v současné podobě nepoužívaná. Nachází se zde torzo kašny zarostlé jalovci. Chybí přístup k objektům a jsou zde vyježděné, případně podomácku zpevňované vjezdy.

D - problematická křižovatka zejména při výjezdu z centra a v zimním období, kdy je zrcadlo zamrzlé. Prosazováno je její zjednosměrnění směrem z hlavní silnice na náměstí.

problémová mapa

1:500

návrh • • • • •

Východiska k návrhu

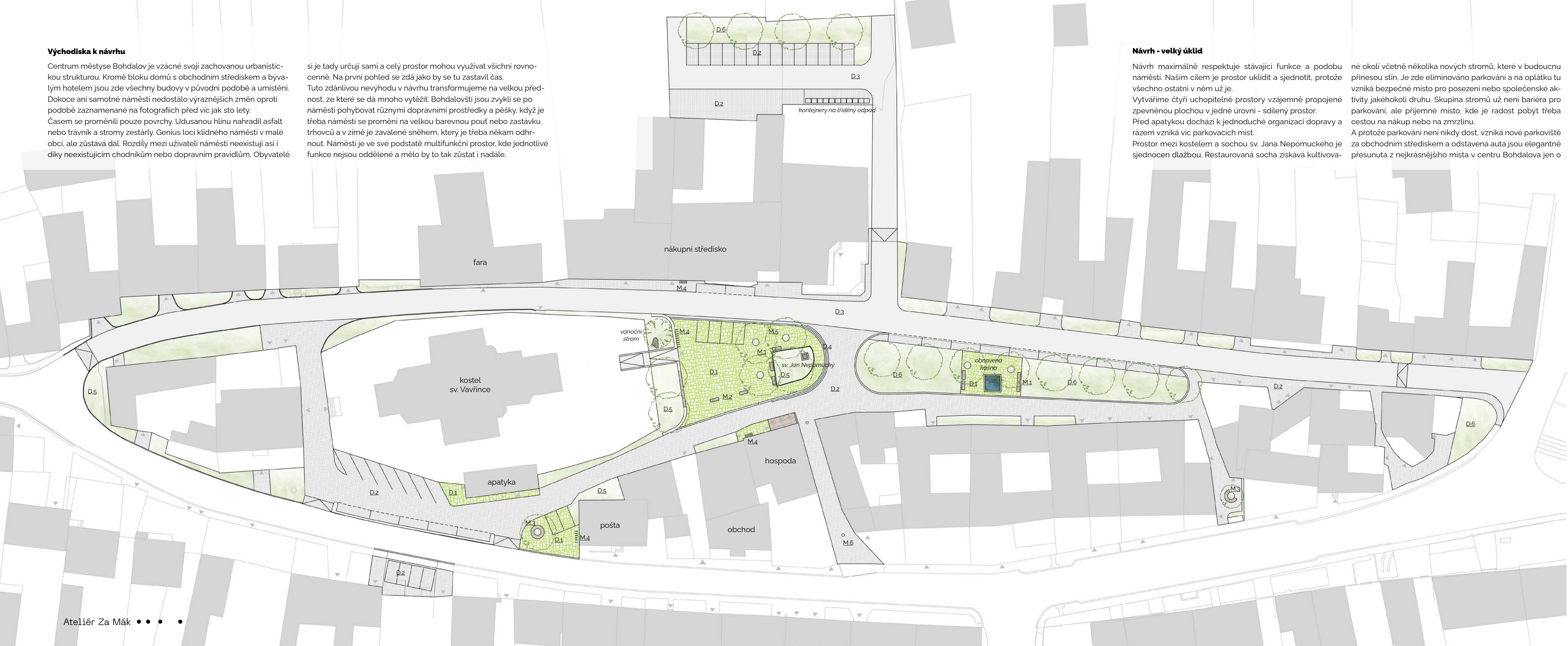
Centrum městyse Bohdalov je vzácné svojí zachovanou urbanistickou strukturou. Kromě bloku domů s obchodním střediskem a bývalým hotelem jsou zde všechny budovy v původní podobě a umístění. Dokoce ani samotné náměstí nedostalo výraznějších změn oproti podobě zaznamenané na fotografiích před víc jak sto lety. Časem se proměnili pouze povrchy. Udusanou hlinu nahradil asfalt nebo trávník a stromy zestárlý. Genius loci klidného náměstí v malé obci, ale zůstává dál. Rozdíly mezi uživateli náměstí neexistují asi i díky neexistujícím chodníkům nebo dopravním pravidlům. Obyvatelé

si je tady určují sami a celý prostor mohou využívat všichni rovnocenně. Na první pohled se zdá jako by se tu zastavil čas. Tuto zdánlivou nevýhodu v návrhu transformujeme na velkou přednost, ze které se dá mnoho vytěžit. Bohdalovští jsou zvyklí se po náměstí pohybovat různými dopravními prostředky a pěšky, když je třeba náměstí se promění na velkou barevnou pouť nebo zastávku trhovců a v zimě je zavalené sněhem, který je třeba někde odhrnout. Náměstí je ve své podstatě multifunkční prostor, kde jednotlivé funkce nejsou oddělené a mělo by to tak zůstat i nadále.

Návrh - velký úklid

Návrh maximálně respektuje stávající funkce a podobu náměstí. Naším cílem je prostor uklidit a sjednotit, protože všechno ostatní v něm už je. Vytváříme čtyři uchopitelné prostory vzájemně propojené zpevněnou plochou v jedné úrovni - sdílený prostor. Před apatykou dochází k jednoduché organizaci dopravy a rázem vzniká víc parkovacích míst. Prostor mezi kostelem a sochou sv. Jana Nepomuckého je sjednocen dlažbou. Restaurovaná socha získává kultivované okolí včetně několika nových stromů, které v budoucnu přinesou stín. Je zde eliminováno parkování a na oplátku tu vzniká bezpečné místo pro posezení nebo společenské aktivity jakéhokoli druhu. Skupina stromů už není bariéra pro parkování, ale příjemné místo, kde je radost pobýt třeba cestou na nákup nebo na zmrzlinu. A protože parkování není nikdy dost, vzniká nové parkoviště za obchodním střediskem a odstavená auta jsou elegantně přesunuta z nejkrásnějšího místa v centru Bohdalova jen o

pár metrů dál. Obnovy se dočká i kašna a celá dolní část náměstí, která skrývá nevyužitý potenciál. Majitelé získají lepší přístup ke svým domům a chodci nový bezpečný průchod náměstím s malým prostorem u kašny pod korunami stromů. Centrum Bohdalova dostává novou podlahu a mobiliár, ale přesto zde stále zůstává vše na svém místě jen s jasnějšími návaznostmi a kvalitními materiály, které bohdalovskému městečku budou sloužit.

- Legenda**
- D.1** kamenná dlažba řezaná
 - D.1x** kamenná dlažba řezaná se spárou
 - D.2** kamenná kostka vějířová skladba
 - D.3** asfaltová vozovka
 - D.4** schodiště
 - D.5** podrosty
 - D.6** trávník
 - M.1** lavička s opěrkou
 - M.2** lavička bez opěrky
 - M.3** kruhová lavička
 - M.4** cyklostojany
 - M.5** mříže ke stromům
 - M.6** zahrazovací sloupky

pohled ke kostelu
vizualizace

Kostel sv. Vavřince je dominantou Bohdalova. Je viditelný na několik kilometrů daleko, ale jeho majestátnost vynikne až při pohledu z náměstí. Obklopuje ho zahrada za plotem na vysoké podezdívce, za kterým se odehrává úplně jiný svět. Cílem návrhu je vytvoření důstojného prostředí pro tuto

důstojnou stavbu také vně kostelní zahrady. Vyřešením terénního rozdílu kolem skupiny lip prostřednictvím několika stupňů vzniká předprostor navazující na zahradu kostela. Zároveň tyto stromy získávají kvalitní životní prostor mnohem větší než stávající betonový truhlík.

Propojením vstupu ke kostelu a prostoru kolem sochy sv. Jana Nepumuckého vzniká velkorysá plocha, které už nedominují pouze automobily. Odstraněním dvou ze tří stávajících lip se otevírá prostor pro znovuumístění sochy, která z praktických důvodů nemůže být ponechána pod stávajícími stromy. Pone-

chán je památný strom a čtveřice stromů je doplněna novou výsadbou v širším sponu. Pro zlepšení kvality života stromů je v jejich bezprostředním okolí navržena dlažba se širší spárou pro snadnější vsakování vody a velký trvalkový záhon, který přináší žádaný květinový detail.

propojení kostela a sochy
vizualizace

nástup ke kostelu vizualizace

Ateliér Za Māk • • • •

Úpravami prochází také okolí vstupu do kostelní zahrady. Stávající branka je rozšířena, aby byl možný vjezd menší komunální technikou a zároveň byl zajištěn bezbariérový vstup do zahrady podle platných norem. Nezbytné opěrné zidky jsou prodlouženy po celé šířce náměstí a na místě stávajících vysokých obručníků

vznikají dlouhé zidky zachytávající svah. Zidky zároveň slouží jako lavice a rozšiřují tak možnost pobytu na náměstí. Nově jsou v prostoru před kostelem umístěny také stojany na kola.

Z plochy před kostelem jsou vymístěna dlouhodobě parkující auta a nově vzniklá místa slouží výhradně pro zákazníky obchodu a pro krátkodobé stání. Vzniká tak kultivovaná klidová zóna, která umožňuje pobyt chodců. Po odmontování několika laviček a sloupků je plochu možné využít k rozmanitým účelům. Její rozměry

odpovídají proporci poutových atrakcí typu autodromu. Únosnost všech dlažeb je dimenzovaná pro pojezd nákladními automobily a je možné sem pustit vozidla trhovců. Plocha pro auta a pro pěší je oddělena vizuálně použitím různých typů dlažby. Pojezdové plochy z žulové kostky a pochozí plochy z řezané dlažby.

víceúčelová plocha vizualizace

hrubopis 29/12/2023

pohled dolů náměstím
vizualizace

Návrh pracuje s myšlenkou zachovat na bohdalovském náměstí maximum stávajících prvků a s pokorou přistupuje pouze k jednoznačnému úklidu a zpřehlednění podlahy. Dominantní roli hrají jasné kompozice stávajících i nových stromů a zachována je linearita náměstí směrem od kostela dolů. Množství typů zpevněných

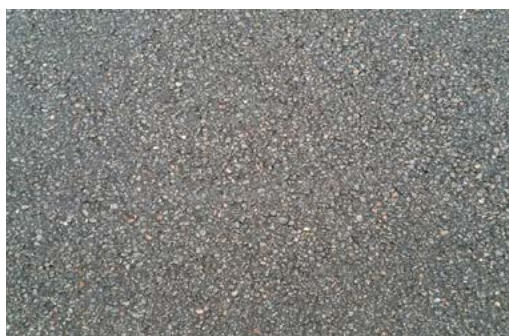
ploch se snižuje na tři. Asfaltový povrch na nejfrekventovanější komunikaci, žulová kostka na ostatních pojezdových plochách a řezaná kamenná dlažba v prostorech, kde je preferován pohyb pěších. Odstraněny jsou obrubníky a náměstí nadále funguje v režimu "sdíleného prostoru", jak je tomu v současnosti.

Dochází k obnově kašny, která je dnes zapomenutá uprostřed travnaté plochy. Vzniká zde druhé menší klidové místo vybavené jednoduchým mobiliářem. Podél fasád domů je navržena obslužná dlážděná komunikace sloužící pro majitele nemovitostí a také pro pěši, kteří přišli o chodník podél aleje. Místo chodníku

jsou navržena podélná parkovací místa, jako náhrada za parkování vymístěné od kostela. Stejně jako v horní části náměstí je i zde zpevněná plocha tvořená řezanou dlažbou. Ta v místě kořenových prostorů stromů získává širší spáry pro vsak dešťové vody.

prostor u kašny
vizualizace

	D.1 kamenná dlažba řezaná formát 20 x 40 - 60 žula dle lokální barevnosti broušený povrch		D.4 schodiště kamenné schodnice žula dle lokální barevnosti
	D.1x kamenná dlažba řezaná se širší spárou formát 20 x 40 - 60 žula dle lokální barevnosti broušený povrch distanční spára se štěrkovým zásypem *podrobná dispozice dlažby se širší spárou by měla být zpracována v dalších fázích projektu		signální a varovné pásy specifická kamenná tvarovka *podrobná dispozice hmatové dlažby by měla být zpracována v dalších fázích projektu
	D.2 kamenná kostka vějířová skladba formát 10/10 žula dle lokální barevnosti řezaný povrch štípaná hrana		D.5 podrosty trvalkové podrosty sloužící jako náhrada trávníku použity v místech, kde není nutný pobytový trávník *podrobné osazovací plány by měly být zpracovány v dalších fázích projektu
	D.3 asfaltová vozovka standardní asfaltový povrch naváže na stávající rekonstruovanou část komunikace k faře		D.6 trávník parterový trávník charakteristicky na pobytových plochách

	M.1 lavička s opěrkou délka cca 2 m materiál konstrukce ocelová pásovina sedák a opěrka tvrdé dřevo ošetřené bezbarvým olejovým nátěrem		M.5 mříže ke stromům velikost 1,6 x 1,6 m konstrukce z ocelových profilů v pohledovém stavu
	M.2 lavička bez opěrky délka cca 2 m materiál konstrukce ocelová pásovina sedák tvrdé dřevo ošetřené bezbarvým olejovým nátěrem		M.6 zahrazovací sloupky výška 100 cm subtilní ocelový profil matný černý povrch
	M.3 kruhová lavička poloměr 1,5 m ocelová konstrukce sedák tvrdé dřevo ošetřené bezbarvým olejovým nátěrem		odpadkové koše hranatý tvar, minimalistické detaily, nerušivý, nenápadný vzhled ocel - matný černý povrch (rozmístění dle dalších fází projektové dokumentace)
	M.4 cyklostojany subtilní ocelový profil matný černý povrch		

Představené povrchy a prvky slouží jako ilustrace z hlediska funkčnosti, rozměrů, vizuálního charakteru a materiálového řešení. Podrobná technická specifikace musí být předmětem dalších fází projektu a měla by být případně odsouhlasena formou standardního autoského dohledu.

Komentář k zeleni v kostelní zahradě

Zahrada kostela sv. Vavřince je svébytným prostorem. A přestože nepatří do řešeného území, je s ním úzce spjata. Kostel se zahradou je jakýmsi velkým ostrovem uprostřed bohdalovského náměstí, který je opticky i pocitově od centra obce oddělený. V minulosti byla zahrada mnohem víc otevřená a kostel byl s náměstím v intenzivním

kontaktu. Vhodnými úpravami zahrady a především odstraněním stálezelených jehličnanů by mohlo být spojení kostela s centrem obce opět navázáno. Je doporučeno řešit zahradu kostela v samostatné studii krajinářských úprav s ohledem na památkovou hodnotu objektu a v souladu s geniem loci tohoto neobyčejného místa.

Dřeviny navrhované v centru Bohdalova vycházejí z tradičních druhů používaných v tomto typu veřejných prostorů. Sortiment se snaží o navrácení typických velkých stromů z listnatých stromů, které tvoří jasnou a zapamatovatelnou stopu ve veřejném prostoru.

Legenda

Dřeviny ponechané

V rámci řešeného území se jedná o dřeviny taxonomicky vhodné s dobrou perspektivou růstu a velkým kulturně-historickým významem. U dřevin, které nejsou v nejlepší kondici, ale jejich symbolický význam je vysoký, budou v následných fázích navržena optimální péstební opatření a zlepšení stanovištních podmínek.

Skupina kolem sochy

Ponechaná památná *Tilia cordata* bude doplněna o listnaté stromy, které by měly být dostatečně vysoké, aby nebránily provozu a zároveň dostatečně odolné zpevněným plochám. Z taxonů lip je doporučen kultivar *Tilia x europaea 'Pallida'*, který lépe snáší městské prostředí nebo tradiční *Tilia cordata*, která však vyžaduje lépe připravené stanoviště.

Dřeviny na parkovišti

Volně otevřené plochy ve veřejném prostoru je vhodné zastinit dřevinami, zvlášť když se jedná o parkoviště náchylné k přehřívání. Vhodným taxonem do venkovského prostředí je menší kultivar lípy *Tilia cordata 'Roelvo'*.

Solitéry

Vzhledem k drsnějším klimatickým podmínkám je vhodnou vzrůstnou soliterou před apatyku *Acer pseudoplatanus*. K autobusové zastávce je zvolen menší taxon habru *Carpinus betulus 'Frans Fontaine'*.

zeleně

1 : 500

Modrozelená infrastruktura (MZI) řeší hospodaření s dešťovou vodou a její využití rostlinami. V důsledku teplotních změn v zastavěném území se přirozená klimatizace pomocí stromů ukazuje jako nejúčinnější a nejlevnější způsob zlepšení mikroklimatu a pobytových vlastností veřejného prostoru. Dalším benefitem je zpomalování odtoku a snížení nároků na dešťovou nebo jednotnou kanalizaci.

Základním principem MZI je odvod vody do vegetační vrstvy ideálně povrchovým vsakem v zelených nebo propustných zpevněných plochách. Tomu napomáhá správné svahování a absence zvýšených obrubníků. Samotná vegetační vrstva nesmí být ztuhlejší a musí obsahovat dostatek pórů pro vzduch a vodu, které jsou využity dřevinami.

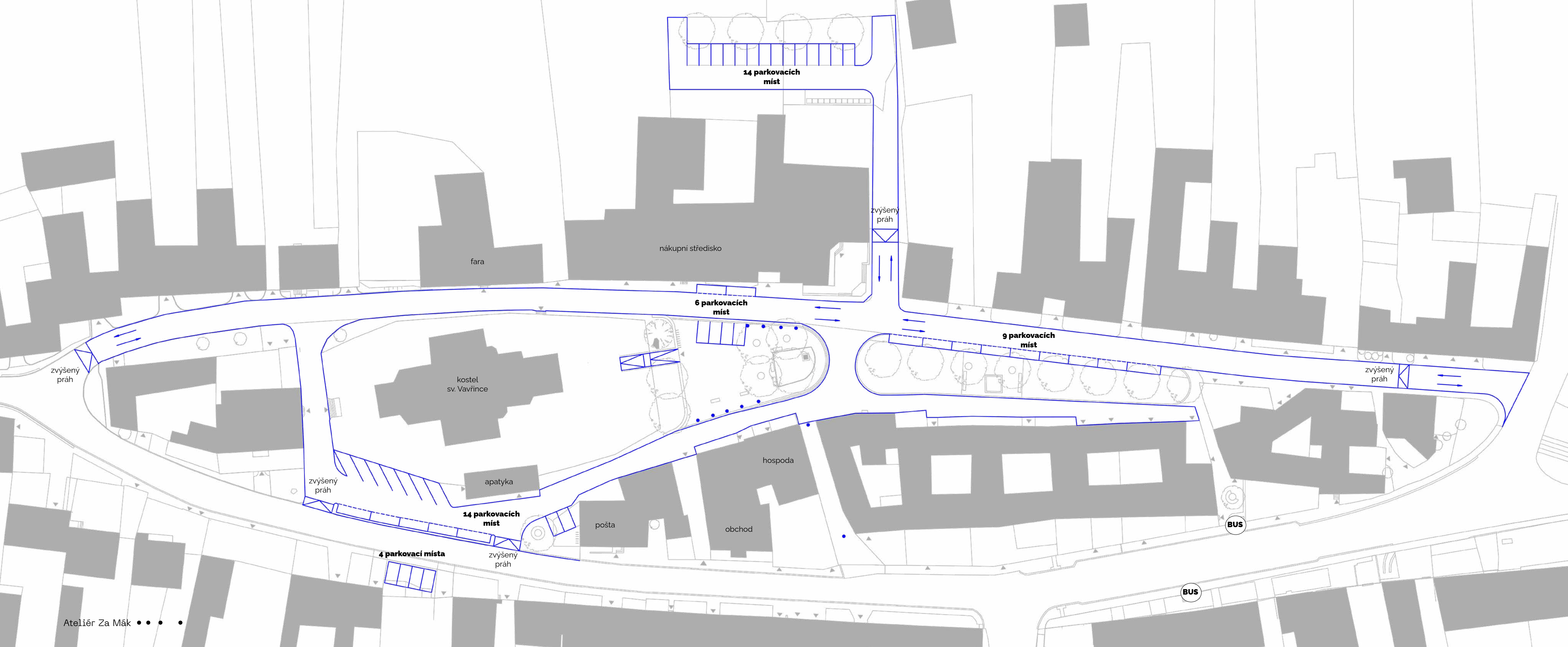
Návrhu systému MZI musí předcházet hydrogeologický průzkum v dalších fázích projektové dokumentace.

Legenda

- **Dřeviny stávající i navrhované**
- **Směr odtoku vody**
- **Upravené prokořenitelné prostory**
Prokořenitelné prostory stávajících stromů jsou zejména v ploše odstraňovaných zpevněných povrchů nebo v plochách, kde je zpevněný povrch měněn upravenými aplikací strukturálních substrátů do vegetační vrstvy.
- **Nové prokořenitelné prostory**
Kostrou systému MZI jsou propojené prokořenitelné prostory. Ty jsou konstruovány ze speciálních strukturálních substrátů, které jsou ztuhlejší běžným způsobem pro pokládku dlažby jak pro pěší provoz, tak pro pojezd vozidel. Primární vegetační vrstva je doplněna biouhlem.
- **Nové propustné povrchy**
V nových zpevněných plochách, u kterých je to možné, je vytvořena propustná konstrukční vrstva, aby maximum dešťových srážek byla zasáknuta v místě. Typicky nové odstavěné plochy.

hospodaření s dešťovou vodou

1 : 500

Automobilová doprava

Vjezd automobilové dopravy do centra obce nebude nijak omezen oproti stávajícímu stavu. Při vjezdech do centra bude řidič upozorněn zvýšenými prahy, že vjíždí do zóny s jiným režimem (obytná zóna nebo sdílená zóna dle platné legislativy v době zpracování následných fází projektové dokumentace). Upraveno bude dopravní řešení před apatykou, aby bylo jasné dané místo vjezdu/výjezdu z centra. Zachován bude obousměrný provoz, limitem je pouze stávající zástavba, jak je tomu v současnosti. Problematická křižovatka u zrcadla je mimo řešené území a její úprava by zahrnovala i komunikaci II. třídy. Řešení zjednosměrněním se ukázalo jako nevhodné.

Doprava v klidu (parkování)

Stávající neorganizované parkování dostane jasná pravidla s cílem eliminace dlouhodobého parkování na náměstí. Parkovací plocha pod kostelem bude zrušena. Budou zde ponechána pouze místa vyhrazená. Nově bude přeřešeno parkoviště u apatyky. Podélná parkovací místa vzniknou v ulici směrem k zrcadlu a nová odstavná plocha vznikne za obchodem COOP (tato plocha ve vlastnictví obce je mimo řešené území). Ze stávajících odhadovaných 27 parkovacích míst bude počet navýšen na 47 oficiálních míst.

Pěši

Režim obytné zóny/sdíleného prostoru je navržen v celé lokalitě centra obce. Provoz pěších a vozidel není nijak stavebně oddělen. Po mnohaletých kladných zkušenostech s tímto systémem v Bohdalově, není důvod vytvářet stavebně oddělené prostory pro jednotlivé uživatele. Použity budou nestavební regulace např. rozdílných typů zpevněných povrchů, zahrazovacích sloupků nebo bariér ve formě mobiliáře, schodů atd.

Principy sdíleného prostoru

Principem sdílených prostor je předpoklad, že dopravní chování je možné ovlivnit charakterem prostředí a to mnohdy dokonce efektivněji než pomocí příkazů a zákazů. Díky omezení příkazů či nejasné indikaci přednosti v jízdě jsou motoristé na rozdíl od „konvenční“ pozemní komunikace podporováni k odlišnému vnímání prostoru, díky čemuž volí nižší rychlost a své dopravní chování uzpůsobují přímo chování ostatních účastníků provozu.

Veškerá technická infrastruktura zůstává ve stávajícím stavu.

Navrženo je pouze rozšíření veřejného osvětlení v horní části náměstí, kde bude nově osvětlena opěrná zídka s lavicí a socha sv. Jana Nepomuckého.

Případné další změny technické infrastruktury budou řešeny v navazujících fázích zpracování projektové dokumentace.

Legenda

stav	návrh	
		voda
		kanalizace
		elektrina
		plyn
		veřejné osvětlení *

* průběh vedení veřejného osvětlení nebyl zjištěn, zaměřeny jsou pouze lampy VO

technická infrastruktura
1 : 500

